

~אורנית~

הבנת הנקרא~לשון~כתיבה

טקסט מידעי - צ'ינצ'ילה

צ'ינצ'ילה היא סוג של מכרסם ממשפחת היונקים. מקורה בהרי האנדים שבדרום אמריקה.

הצ'ינצ'ילה היא חיה חברתית החיה בזוגות או בקבוצות משפחתיות גדולות יותר. סביבת המחיה הטבעית שלה היא מקומות סלעים וחרריים.

בשנים האחרונות חל גידול עצום במספר האנשים המגדלים צ'ינצ'ילות כחית מחמד, וזאת משום ששנים רבות צדו אותן לתעשיית הפרווה, דבר שכמעט גרם להכחדת הגזע.

1. הצ'ינצ'ילה היא ממשפחת ה_____

- זוחלים
- עופות
- יונקים
- מכרסמים

איתור
פרטים

2. "מקורה בהרי האנדים שבדרום אמריקה". למה

הכונה במלה "מקורה": _____

- יש לה מקור
- היא סובלת מקור

פירוש
לפי
הקשר

• המקום ממנו הגיעה

3. מדוע יש גדול במספר האנשים המגדלים צינצ'ילה
כחית
מחמד?

איתו
פרטים
סמוי

4. מה המלה המנגדת למלה "עצום"?

אוצר
מילים

• גדול

• קטן

• ענק

5. מה המלה המנגדת למלה "גדול"?

• ירידה

• נמוכה

כדי לתקשר ביניהן משמיעות הצינצ'ילות מגון רחב של
ציוצים וחריקות שונים.

יש שני סוגים של צינצ'ילות: צינצ'ילה ארבת זנב,
וצינצ'ילה קצרת זנב.

הצינצ'ילה פעילה וסקרנית מאוד ובעלת יכולות אתלטיות
מרשימות, למשל ריצה, טפוס וקפיצה לגבה.

איתור
פרטים

6. כיצד מתקשרות ביניהן הציינצ'ילות?

אוצר מילים/
פרוש לפי
שורש/הקשר

7. למה הכוונה במשג: "סביבת המחיה שלהן" -

8. לציינצ'ילות יש יכולות אטלטיות, למה הכוונה במילה
'אטלטיות'?

איתור
פרטים

9. מהי סביבת המחיה של הציינצ'ילות?

הסקת
מסקנות

10. האם יש קשר בין סביבת החיים של הציינצ'ילות
לבין היכולות האטלטיות שלהן? הסבירו את
תשובתכם.

כתיבת תשובה מיטבית:
תשובה מלאה, סימני
פיסוק, מילות קישור.

בְּטֶבַע הַצִּינְצִיּוֹת הֵן צְמֻחוֹנוֹת וְנִיזוֹנוֹת מִשׁוֹרְשֵׁים וּפִירוֹת.
 בְּשָׂבִי הֵן אוֹכְלוֹת כּוֹפְתִיּוֹת (כּוֹפְתָאוֹת) מִיּוֹחָדוֹת בְּתוֹסָפָת
 חָצִיר. צִינְצִיּוֹת אוֹהֲבוֹת לְכַרֵּס כָּל דָּבָר, לָכֵן מִי שֶׁמְגִדֵּל
 אוֹתָן כְּחֵית בֵּית צָרִיד לְהַקְפִּיד לְגַדֵּל אוֹתָן בְּכֻלּוֹב עִם רֶשֶׁת
 מִמַּתְכֶּת. הַכֻּלּוֹב צָרִיד לֵהִיּוֹת מְסַפֵּיק מְרוּנָח כְּדִי לְאַפְשֵׁר
 לַצִּינְצִיּוֹת פְּעִילוֹת: לְשֹׁחַק, לְרוֹץ וּלְטַפֵּס.

11. מָה אָפְשֵׁר לְכַתֵּב בַּמָּקוֹם הַמֶּלֶךְ "נְזוֹנוֹת"?

12. לָמָּה הַכּוֹנֵה בַּמֶּלֶךְ "בְּשָׂבִי"?

- כֶּשֶׁהוּ יוֹשְׁבוֹת
- בְּמוֹשָׁב
- כֶּשֶׁהוּ שְׁבוּיּוֹת

ידע
 לשוני

13. פִּרוֹשׁ מֶלֶךְ לְפִי הַקָּשָׁר:

מָה יָכוֹל לֵהִיּוֹת פִּרוֹשׁ הַמֶּלֶךְ "כּוֹפְתִיּוֹת" בְּמִשְׁפָּט:
 "בְּשָׂבִי הֵן אוֹכְלוֹת כּוֹפְתִיּוֹת" (כּוֹפְתָאוֹת) מִיּוֹחָדוֹת
 בְּתוֹסָפָת חָצִיר

- סוּג שֶׁל קָשָׁר
- סוּג שֶׁל מְזוֹן

14. האם הכלוב של הצ'ינצ'ילה יכול להיות עשוי מעץ? הסבר את תשובתך.

הסקת מסקנות

15. מהן הפעילויות שהצ'ינצ'ילה עושה בכלוב?

איתור פרטים

16. מהי מלת הקשור המופיעה בקטע? _____

ידע לשוני

מה תפקידה?

- הסבר
- נגוד
- הוספה

שיני הצ'ינצ'ילות גדלות ומתארכות כל הזמן. שן צ'ינצ'ילה גדלה ב- 27 ס"מ בשנה. לכן יש לדאוג שיהיה בכלוב גזע עץ או חומר קשים לכירסום ולשיוף השיניים.

צ'ינצ'ילה היא חיה לילה ויכולה לבלות את רוב שעות היום בנמנום. היא רגישה מאוד לחום ורצוי לגדל אותה במקום עם פחות מ- 25 מעלות.

17. למה הפונה במשפט: "צ'ינצ'ילה היא חיה לילה": _____

- היא ישנה כל הלילה
- היא ערה כל הלילה
- היא פעילה רק ביום

בגיל 3-4 חודשים הצ'ינצ'ילה יכולה כבר ללדת. ההריון נמשך 111 יום. הצ'ינצ'ילה ממליטה בערך 3-4 גורים. גורי הצ'ינצ'ילה מטופלים באהבה על-ידי אימא צ'ינצ'ילה שמיניקה אותם. הזכר יכול להשאיר בכלוב גם בזמן ההריון וגם לאחר הלידה. הגורים יונקים 8 שבועות ולאחר מכן אפשר להפרידם מהאם. תוחלת חייה היא בין 15 ל-20 שנה.

18. השלימו את המספרים החסרים לפי הקטע:

הצ'ינצ'ילה יכולה ללדת גורים בגיל _____ או _____
חודשים. ההריון נמשך _____ ימים. היא
ממליטה _____ - _____ גורים. הגורים יונקים
במשך _____ שבועות.

19. אילו מהמלים האלה אינן שיכות למשפחת

המלים של המלה "מטפלים": _____

- טפול
- לטוף
- לטפל
- תפלות

20. למה הפונה במשג: 'תחלת חיים'?

ידע
לשוני

- התחלת החיים
- ארך החיים

21. השלימו: הצניציות יכולות להיות בין _____ ל _____ שנים.

22. בטקסט מופיעים הרבה פעלים, למשל:

מיניקה, ממליטה, יונקים, מטפלים, אוהבות, אוכלות, מתקשרות, צדו.

בחרו חמישה פעלים ושבו אותם במשפט הקשור לקטע.

למשל: אוכלות: הצניציות אוכלות צמחים ושרשים.

ידע
לשוני

בְּקִטְעַיִשׁ גַּם שְׁמוֹת פְּעִל. שֵׁם פְּעִל הוּא שֵׁם עֶצֶם הַמְצִינִי
אֶת הַפְּעֻלָּה. הוּא שׁוֹנֶה מִהַפְּעֵל בְּכָךְ שֶׁאֵין לוֹ זְמַן, הוּא
לֹא מְשַׁתָּנֶּה כְּשֶׁהַזְמַן בְּמִשְׁפַּט מְשַׁתָּנֶּה:

לְקַפֵּץ, לְטַפֵּס, לְרוֹץ, לְהַקְפִּיד, לְלַדֵּת, לְגַדֵּל, לְדַאֵג

כְּתֹבוּ לְכָל פְּעִל אֶת שֵׁם הַפְּעֵל שְׁלוֹ:

דוגמה: טִילְתִּי – לְטִיל

שְׁמַרְנוּ – _____

קוֹרְאֵת – _____

מְצִירִים – _____

כְּתִבְנוּ – _____

שִׁבְרָה – _____

קריאת מילים:

מְכַרְסִים	גִּידוּל	לְהַפְרִידֵם
חַיִּיהֶם	הַכְחָדַת הַגָּזַע	וְנִיזוֹנוֹת
הַרִי הָאֲנָדִים	צִינָצִיילוֹת	שְׁבִי
צָדוֹ		מִינִיקָה
תַּעֲשִׂית	מְטוּפָּלִים	צְמַחוֹנִיּוֹת
בְּנִמְנוֹם	כּוֹפְתִיּוֹת	מְרוּנָח
גִּדְלוֹת	וּמִתְאַרְכוֹת	כָּרְסוֹם לְכָרְסוֹם
חוֹמֶר	קָשִׁים	שִׁיוֹף וּלְשִׁיוֹף